

Obsah - Sociálne poistenie č. 3

Dôchodkové poistenie:

[Odchádza Váš zamestnanec do starobného dôchodku? Ako správne vyhotoviť evidenčný list dôchodkového poistenia](#)

Výber poistného:

[Voľby v roku 2014 – právne postavenie členov a zapisovateľov volebných komisií v sociálnom poistení](#)

Nemocenské poistenie:

[Neplnenie povinností zo strany zamestnávateľa a vplyv na nemocenské dávky jeho zamestnanca](#)

Poistenie v nezamestnanosti

[Export dávky v nezamestnanosti – štatistika pre Správnu komisiu za druhý polrok 2013](#)

Úrazové poistenie:

[Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu po dovŕšení dôchodkového veku](#)

Lekárska posudková činnosť:

[Dočasná pracovná neschopnosť v roku 2013](#)

[Vyhodnotenie automatizovanej evidencie kontroly a úhrady zdravotných výkonov v roku 2013](#)

Iné:

[Česká republika: Modelové výpočty riadneho starobného dôchodku z I. piliera s parametrami platnými pre rok 2014](#)

PORADŇA

[Zmena účtu v banke a dôchodok](#)

[Daňové priznanie a platenie poistného do Sociálnej poisťovne](#)

[Ovplyvní výplata odstupného nárok na materské?](#)

[Nárok na dávku v nezamestnanosti pri neplatnom skončení pracovného pomeru](#)

[Žiadosť o úrazovú dávku a uvádzanie účtu v tvare IBAN](#)

Odchádza Váš zamestnanec do starobného dôchodku?

Ako správne vyhotoviť evidenčný list dôchodkového poistenia

Zákon o sociálnom poistení ukladá zamestnávateľom v oblasti dôchodkového poistenia, ako jedného z druhov sociálneho poistenia, povinnosť vyhotoviť za svojich zamestnancov evidenčný list dôchodkového poistenia (ďalej len „evidenčný list“) a predložiť ho miestne príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne v lehote do troch dní od skončenia pracovného pomeru alebo iného právneho vzťahu k zamestnávateľovi alebo **do troch dní od uplatnenia nároku na dôchodkovú dávku.**

I. Ak zamestnanec **nebude vykonávať zamestnanie po dovŕšení dôchodkového veku** (po priznaní dôchodku), postačuje uviesť obdobie dôchodkového poistenia a vymeriavací základ za príslušný kalendárny rok v oddiele II. evidenčného listu **do jedného riadku**. Uvedené platí za predpokladu, že v danom kalendárnom roku nebude obdobie dôchodkového poistenia prerušené.

Príklad

Zamestnanec dovŕši dôchodkový vek 16. apríla 2014 a od tohto dátumu požíada o starobný dôchodok, pričom už naďalej nebude vykonávať zárobkovú činnosť a pracovný pomer skončí 15. apríla 2014. Jeho vymeriavací základ je 600,00 eur mesačne. Zápis údajov za rok 2014 bude vyzeráť nasledovne:

Kalendárny rok	Znak poistenia	o d	d o	VZ	VZ počas vylúč. dôb	Kal. dni vylúč. dôb		
2014	A	01	01	15	04	2100,00		

Ako dátum zániku pracovného pomeru (iného pracovného vzťahu) sa v tomto prípade uvedie dátum 15. apríl 2014. Ak pracovný pomer vznikol napr. 1. októbra 2010, zápis údajov v oddiele I. bude nasledovný:

Pracovný pomer (iný pracovný vzťah)	Dátum vzniku	Dátum zániku
	01102010	15042014

II. Ak zamestnanec **vykonával zamestnanie po dovŕšení dôchodkového veku**, je potrebné uviesť vymeriavací základ za kalendárny rok vždy **do dvoch riadkov**. V prvom riadku sa uvedie vymeriavací základ získaný **do dňa predchádzajúceho dňu dovŕšenia dôchodkového veku** a v druhom riadku sa uvedie vymeriavací základ **odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku**.

Príklad

Zamestnanec dovŕšil dôchodkový vek 16. apríla 2014, o starobný dôchodok požiada až od 1. júla 2014, pričom vykonáva zárobkovú činnosť do 30. júna 2014. Jeho vymeriavací základ je 600,00 eur mesačne. V prvom riadku roku 2014 sa uvedie obdobie dôchodkového poistenia od 1. januára 2014 do 15. apríla 2014 a vymeriavací základ v sume **2100,00** eur [1800,00 (600 x 3) + 300 (600 : 30 x 15)]. V druhom riadku sa uvedie obdobie dôchodkového poistenia od 16. apríla 2014 do 30. júna 2014 a vymeriavací základ v sume **1500,00** eur [1200 (600 x 2) + 300 (600 : 30 x 15)]. Zápis údajov za rok 2014 bude vyzerat nasledovne:

V roku 2014 sa budú konať voľby prezidenta Slovenskej republiky, voľby do Európskeho parlamentu, voľby do orgánov samosprávy obcí a nové voľby do orgánov samosprávy obcí. Budú

zriadené volebné komisie, ktorých členovia a zapisovatelia majú na účely sociálneho poistenia nasledovné právne postavenie.

Vo všeobecnosti platí, že zamestnanec na účely sociálneho poistenia je fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na príjem zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. a) až h) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“).

Na základe novely zákona o dani z príjmov účinnnej od 1. januára 2013 sa ustanovenie § 5 ods. 1 zákona o dani z príjmov doplnilo novými písmenami j) a k). Príjmom zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. j) zákona o dani z príjmov je odmena za výkon funkcie predsedu, člena a zapisovateľa volebnej komisie, predsedu, člena a zapisovateľa komisie pre referendum a sčítacieho komisára.

S účinnosťou od 1. januára 2013 odmena za výkon funkcie predsedu, člena a zapisovateľa volebnej komisie, predsedu, člena a zapisovateľa komisie pre referendum a sčítacieho komisára, **nie je príjmom zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. a) až h) zákona o dani z príjmov**, ktoré zakladajú postavenie zamestnanca na účely sociálneho poistenia.

To znamená, že od 1. januára 2013 **nemá** na účely sociálneho poistenia **postavenie zamestnanca** predseda volebnej komisie, člen volebnej komisie a zapisovateľ volebnej komisie, predseda komisie pre referendum, člen komisie pre referendum a zapisovateľ komisie pre referendum a sčítací komisár. Na základe uvedeného **obec z dôvodu vyplatenia odmeny členovi a zapisovateľovi volebnej komisie týchto neprihlasuje do registra poistencov vedeného Sociálnou poisťovňou a neodvádza za nich a za seba z vyplatenej odmeny poistné na sociálne poistenie.**

Uvedené sa vzťahuje na všetky voľby konané v roku 2014 za predpokladu, že legislatíva upravujúca uvedenú problematiku zostane v roku 2014 nezmenená.

JUDr. Oľga Doháňošová,
odbor výberu poistného,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[\[na začiatok dokumentu\]](#)

Nepĺnenie povinností zo strany zamestnávateľa a vplyv na nemocenské dávky jeho zamestnanca

V sociálnom poistení plní zamestnávateľ celý rad povinností vyplývajúcich zo zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), ktoré možno v zásade rozdeliť do štyroch skupín – **registračné povinnosti** (prihlásiť sa a odhlásiť v registri zamestnávateľov, prihlásiť a odhlásiť svojich zamestnancov, oznámiť pobočke prerušenie sociálneho poistenia zamestnanca, oznámiť pobočke začiatok a ukončenie čerpania materskej a rodičovskej dovolenky svojho zamestnanca), **povinnosti vykazovať stanovené údaje** (predkladať pobočke výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a opravný výkaz), **odvodové povinnosti** (platiť a odvádzať poistné za seba a za svojich zamestnancov) a **povinnosti poskytovať súčinnosť Sociálnej poisťovni a zamestnancovi** (odstúpiť pobočke tlačivo, na ktorom sa preukazuje dočasná

pracovná neschopnosť ak táto trvá viac ako 10 dní, poskytovať všeobecnú súčinnosť Sociálnej poisťovni pri vykonávaní sociálneho poistenia, viesť o svojich zamestnancoch evidenciu a predložiť ju do troch dní od uplatnenia nároku na dávku, oznamovať písomne určený pracovný úraz, umožniť vykonať zamestnancom Sociálnej poisťovne kontrolu, vydávať svojim zamestnancom potvrdenia). Pri neplnení zákonom stanovených povinností sa zamestnávateľ vystavuje hrozbe uloženia sankcie vo forme pokuty, penále alebo úroku z omeškania.

Zákon vo všeobecnosti ustanovuje, že **nesplnenie odvodových povinností** zo strany zamestnávateľa **neovplyvňuje nárok na nemocenskú dávku jeho zamestnanca**. V praxi to znamená, že skutočnosť, že zamestnávateľ nezaplatil/neodviedol poistné na nemocenské poistenie za svojho zamestnanca nemá vplyv na nárok na nemocenskú dávku tohto zamestnanca.

Z hľadiska výkonu agendy nemocenských dávok je však **dôležité plnenie registračných povinností, povinnosti vykazovať stanovené údaje a povinnosti poskytovať súčinnosť Sociálnej poisťovni**. Bez splnenia týchto povinností nevie Sociálna poisťovňa rozhodnúť o nároku na nemocenskú dávku a nároku na ich výplatu a nemocenské dávky vypočítať. Táto skutočnosť priamo súvisí s podmienkami nároku na nemocenskú dávku zamestnanca a nároku na ich výplatu a so spôsobom výpočtu nemocenských dávok.

Predpokladom vzniku nároku na každú nemocenskú dávku je vznik sociálnej udalosti, t. j. vznik dôvodu na poskytnutie nemocenskej dávky. **Predpokladom vzniku nároku na výplatu nemocenskej dávky** je podanie žiadosti o nemocenskú dávku. O skutočnosti, že zamestnancovi vznikla dočasná pracovná neschopnosť a zamestnanec si uplatnil nárok na nemocenskú, sa Sociálna poisťovňa dozvie iba na základe predloženého II. dielu Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti. V tomto smere zákon ustanovuje, že pokiaľ dočasná pracovná neschopnosť zamestnanca trvá viac ako 10 kalendárnych dní, **II. diel Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti predkladá Sociálnej poisťovni zamestnávateľ** a to do troch dní po uplynutí desiatich dní trvania dočasnej pracovnej neschopnosti. Bez predloženia žiadosti o nemocenskú sa Sociálna poisťovňa nedozvie o skutočnosti, že zamestnanec požiadal o výplatu nemocenského a teda ani nezačne konanie vo veci nároku na nemocenskú. Ostatné žiadosti predkladá Sociálnej poisťovni priamo zamestnanec po ich potvrdení zamestnávateľom. Nie je však vylúčené, aby po vzájomnej dohode predkladal aj ostatné žiadosti zamestnávateľ.

Súčinnosť od zamestnávateľa je vyžadovaná aj v prípade, ak sa nemocenská dávka určuje z tzv. pravdepodobného denného vymeriavacieho základu, t. j. z predpokladaného príjmu zamestnanca. V takomto prípade Sociálna poisťovňa vyžaduje od zamestnávateľa **potvrdenie o predpokladanom príjme**, pretože bez jeho potvrdenia nevie dávku vypočítať.

Jednou zo základných **podmienok nároku** na nemocenskú dávku je existencia nemocenského poistenia alebo plynutie ochrannej lehoty (7 dní/8mesiacov po zániku nemocenského poistenia) v deň vzniku dôvodu na poskytnutie nemocenskej dávky (napr. v deň vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti). Z tohto dôvodu je veľmi dôležité **poznať skutočnosť, či je zamestnanec v uvedený deň nemocensky poistený alebo koľko dní uplynulo od zániku jeho nemocenského poistenia**. Túto skutočnosť sa Sociálna poisťovňa dozvie **iba od zamestnávateľa**, ktorý predkladá Sociálnej poisťovni Registračný list fyzickej osoby – prihláška/odhláška, Registračný list fyzickej osoby – prerušenie – vznik/zánik. Ak si zamestnávateľ nesplnil povinnosť prihlásiť zamestnanca na sociálne poistenie, resp. neoznámil ukončenie prerušenia sociálneho poistenia, Sociálna poisťovňa nevie posúdiť, či je zamestnanec nemocensky poistený. Rovnako nevie posúdiť ani skutočnosť, či bolo zamestnancove sociálne poistenie ukončené, ak zamestnávateľ nepredloží odhlášku zo sociálneho poistenia, resp. nenahlási vznik prerušenia sociálneho poistenia a teda nevie posúdiť podmienku plynutia ochrannej lehoty po ukončení nemocenského poistenia.

Pri **určení výšky nemocenskej dávky** sa najčastejšie vychádza z takzvaného denného vymeriavacieho základu. Denný vymeriavací základ sa určí tak, že sa spočítajú vymeriavacie základy na platenie poistného na nemocenské poistenie zamestnanca v tzv. rozhodujúcom období, ktorým je spravidla kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky a tento súčet sa následne vydolí počtom dní rozhodujúceho obdobia. Do počtu dní rozhodujúceho obdobia sa pritom nezapočítajú dni vylúčenia povinnosti platiť poistné na nemocenské poistenie (tieto údaje sú známe Sociálnej poisťovni z jej činnosti, pretože ide prevažne o obdobia súvisiace s dávkami) a dni prerušenia nemocenského poistenia. Na účely výpočtu nemocenskej dávky je teda dôležité poznať vymeriavacie základy zamestnanca. Bez znalosti vymeriavacích základov, z ktorých sa dávka priamo počíta, nevie Sociálna poisťovňa pristúpiť k jej výpočtu. Z toho vyplýva, že ak si zamestnávateľ nesplní **povinnosť predložiť pobočke výkaz poistného** a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, Sociálna poisťovňa nevie nemocenskú dávku vypočítať. Rovnako dôležité pri výpočte dávky sú **údaje o dobách prerušenia nemocenského poistenia** v rozhodujúcom období (tieto dni sa z rozhodujúceho obdobia vylučujú), ktoré, ako už bolo spomenuté vyššie, taktiež nahlasuje Sociálnej poisťovni iba zamestnávateľ.

Ako ovplyvňuje neplnenie povinností zo strany zamestnávateľa nárok na nemocenskú dávku jeho zamestnanca?

Odpoveď na túto otázku možno rozdeliť nasledovne:

- 1. Pri neplnení povinností, ktoré priamo súvisia s posúdením nároku na nemocenskú dávku, Sociálna poisťovňa nevie rozhodnúť o nároku na nemocenskú dávku.**

2. Pri neplnení povinností, ktoré priamo súvisia s výpočtom nemocenskej dávky, Sociálna poisťovňa nevie určiť výšku nemocenskej dávky.

V závislosti od toho, či Sociálna poisťovňa nevie rozhodnúť o nároku na nemocenskú dávku alebo iba nevie dávku vypočítať, sa líšia aj procesné postupy v rozhodovaní o nemocenskej dávke.

V prípade, ak Sociálna poisťovňa **nevie rozhodnúť o nároku na nemocenskú dávku**, pretože zamestnávateľ jej neposkytol všetky podklady potrebné k posúdeniu nároku na nemocenskú dávku, Sociálna poisťovňa najskôr vyzve zamestnávateľa na dodatočné splnenie povinností. Zamestnávateľovi pritom určí primeranú lehotu, pričom jej primeranosť sa priamo odvíja od lehoty na vydanie rozhodnutia o nároku na nemocenskú dávku, ktorú zákon ustanovuje na 60 kalendárnych dní od doručenia žiadosti miestne príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne. Ak zamestnávateľ v stanovenej lehote nezareaguje, Sociálna poisťovňa **predĺži lehotu na vydanie rozhodnutia** o nároku na nemocenskú dávku a o tejto skutočnosti písomne informuje poistenca, ktorý o dávku požiadal. V prípade, ak si zamestnávateľ nesplnil registračné povinnosti, Sociálna poisťovňa spravidla najskôr vykoná kontrolu u zamestnávateľa a uloží mu opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v registračných povinnostiach. Ak kontrolu nie je možné vykonať alebo zamestnávateľ nesplní uložené opatrenia, začne sa konanie vo veci vzniku/zániku nemocenského poistenia, prípadne vo veci prerušenia sociálneho poistenia. Až po ukončení konania v predmetnej veci môže rozhodnúť o nároku na nemocenskú dávku. V takomto prípade preto pristupuje k **prerušeniu konania o nároku na nemocenskú dávku**, keďže je zrejmé, že celé rozhodovanie vo veci nemocenského poistenia presiahne lehotu na vydanie rozhodnutia o nemocenskej dávke. Z toho vyplýva, že **neplnenie povinností zo strany zamestnávateľa, od splnenia ktorých závisí posúdenie nároku na nemocenskú dávku má za následok predĺženie rozhodovania o nároku na nemocenskú dávku aj na niekoľko mesiacov**, pričom zamestnanec sa bez zavinenia Sociálnej poisťovne ocitá v nepriaznivej sociálnej situácii.

V prípade, ak Sociálna poisťovňa **nevie určiť výšku nemocenskej dávky**, ale vie posúdiť splnenie podmienok nároku na nemocenskú dávku, t. j. z okolností prípadu a informácií evidovaných v informačnom systéme Sociálnej poisťovne je zrejmé, že podmienky nároku na nemocenskú dávku sú splnené, síce nerozhodne o nároku na nemocenskú dávku, ale vo väčšine prípadov **vyplatí nemocenskú dávku preddavkovo**. K takýmto situáciám dochádza najmä v prípadoch, ak zamestnávateľ nevykázal poistné na nemocenské poistenie v rozhodujúcom období, prípadne na žiadosť pobočky nepotvrdil tieto vymeriavacie základy. Pri preddavkovej výplate nemocenskej dávky Sociálna poisťovňa spravidla vychádza zo skutočnosti, že zamestnanec dosiahol u zamestnávateľa aspoň minimálnu mzdu, a preto aj nemocenskú dávku vypočíta preddavkovo z tejto **minimálnej mzdy** platnej v rozhodujúcom období. Počas preddavkovej výplaty nemocenskej dávky neplynú lehoty na

vydanie rozhodnutia o nároku na nemocenskú dávku. Po zistení skutočných vymeriavacích základov v rozhodujúcom období Sociálna poisťovňa vydá rozhodnutie o nároku na nemocenskú dávku a doplatí poistencovi rozdiel medzi dávkou vyplatenou preddavkovo a dávkou náležiacou na základe rozhodnutia pobočky. **Pri neplnení povinností zo strany zamestnávateľa, od splnenia ktorých závisí výpočet nemocenskej dávky**, síce zamestnanec dostane preddavkovo **nemocenskú dávku**, **avšak táto býva nižšia, ako nemocenská dávka**, na ktorú bude mať v konečnom dôsledku nárok, čo taktiež nepriaznivo vplýva na jeho sociálnu situáciu.

Inštitút preddavkovej výplaty nemocenskej dávky však nemožno uplatniť vždy. Napríklad v prípadoch, ak sa zamestnanec súdil so zamestnávateľom o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a v spore bol úspešný, avšak z okolností prípadu možno predpokladať, že náhrada mzdy mu súdom nebude priznaná alebo súd v predmetnej veci ešte koná, napriek splneniu podmienok nároku na nemocenskú dávku Sociálna poisťovňa nemôže vyplatiť nemocenskú dávku ani preddavkovo a v takomto prípade až do ukončenia súdneho sporu vo veci určenia náhrady mzdy konanie preruší. Taktiež tento inštitút nemožno uplatniť v prípadoch, ak zamestnanec nevie preukázať niektoré skutočnosti priamo ovplyvňujúce mzdové nároky zamestnanca, napr. rozsah pracovného úväzku.

Záverom možno skonštatovať, že nezaplatenie a neodvedenie poistného zo strany zamestnávateľa síce neovplyvňuje nárok na nemocenskú dávku, avšak **neplnenie povinností zo strany zamestnávateľa nepriaznivo ovplyvňuje rozhodovanie o nároku na nemocenskú dávku a tým aj prehľbuje nepriaznivú sociálnu situáciu poistenca, ktorú so sebou prinášajú sociálnej udalosti, s ktorými sú spojené nemocenské dávky.**

Mgr. Monika Siváčková,
odbor nemocenského poistenia,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[\[na začiatok dokumentu\]](#)

Export dávky v nezamestnanosti – štatistika pre Správnu komisiu za druhý polrok 2013

Nezamestnaný občan by si v prípade straty zamestnania v členskom štáte Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru alebo vo Švajčiarsku mala uplatňovať nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte posledného zamestnania, ktorý posúdi nárok na dávku v nezamestnanosti podľa podmienok svojej vnútornej legislatívy a v prípade ich splnenia, dávku v nezamestnanosti prizná a začne vyplácať. Priznaná dávka v nezamestnanosti sa nemusí vyplatiť v celom rozsahu v štáte posledného zamestnania. Koordináčne nariadenia prinášajú možnosť

exportu dávky v nezamestnanosti v rámci členských štátov Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru alebo Švajčiarska.

Na území Slovenskej republiky je tak možno stretnúť sa s dvomi situáciami. Jednou je, že nárok na dávku v nezamestnanosti vznikne v štáte posledného zamestnania mimo územia Slovenskej republiky. Ide najmä o prípady našich spoluobčanov, ktorí z dôvodu straty zamestnania alebo nemožnosti nájsť si vhodné a dobre platené zamestnanie na Slovensku odchádzajú za prácou za hranice, kde si po skončení zamestnania prostredníctvom služieb zamestnanosti hľadajú ďalšie zamestnanie a uplatňujú aj nárok na dávku v nezamestnanosti. A túto si potom prinášajú pri svojom návrate na Slovensko. A druhou je presne opačná situácia, pri ktorej vznikne nárok na dávku v nezamestnanosti v Slovenskej republike po zaevidovaní sa na úrade práce, sociálnych vecí rodiny a klient prejaví vôľu vyviešť si túto dávku v nezamestnanosti za hranice.

A ako také uplatnenie inštitútu exportu dávky v nezamestnanosti funguje v praxi? Ak sa uplatní nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte posledného zamestnania, posudzuje sa nárok na túto dávku podľa podmienok tohto štátu a dávku štát posledného zamestnania aj vypláca a to bez ohľadu na to, zakej krajiny klient pochádza. Ako už bolo uvedené, potom, ako si uplatní nezamestnaný nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte posledného zamestnania, nie je nevyhnutné zostať v tomto štáte počas celej doby, na ktorú bola dávka priznaná, ale je možné ju exportovať.

Pre udržanie priznaného nároku na dávku v nezamestnanosti je potrebné vykonať isté kroky ešte pred odchodom zo štátu posledného zamestnania. Najprv je nevyhnutné v štáte, ktorý dávku v nezamestnanosti priznal, informovať služby zamestnanosti, t.j. tamojšie úrady práce, o svojom pripravovanom odchode do domovskej krajiny alebo inej krajiny Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru alebo Švajčiarska a o svojej vôli nechať si exportovať dávku v nezamestnanosti. O povolení exportu dávky v nezamestnanosti vystavuje príslušná inštitúcia vyplácajúca dávku v nezamestnanosti niektorý z formulárov série E 303, PDU2 alebo SEDU008, ktorý potvrdzuje, že klient má zachovaný nárok na dávku v nezamestnanosti a uvedie, za akých podmienok.

Ak klient žiada exportovať dávku v nezamestnanosti zo Slovenskej republiky, je potrebné najprv navštíviť príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a tam informovať o svojom záujme a následne kontaktovať pobočku Sociálnej poisťovne, ktorá dávku v nezamestnanosti vypláca. Aj keď nie sú podmienky pre exportovanie dávky v nezamestnanosti nastavené príslušnými nariadeniami nejako prísne, sú nastavené základné určujúce mantinely.

Exportovanie dávky v nezamestnanosti má byť umožnené klientovi, ktorý bol aspoň 4 týždne evidovaný v službách zamestnanosti štátu posledného zamestnania. Táto lehota nie je stanovená pevne a inštitúcie poskytujúce dávku v nezamestnanosti majú možnosť ju primerane skrátiť v prípade, ak to vyžaduje osobitná situácia klienta a povoliť tak odchod klientovi do zahraničia s jeho nárokom na dávku v nezamestnanosti aj pred uplynutím 4 týždňov. Odchodom zo štátu posledného zamestnania by klient nemal byť vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie v tomto štáte, aby si zachoval možnosť vrátiť sa do tejto evidencie, hľadať si zamestnanie a nechať si dovyplácať dávku v nezamestnanosti v štáte posledného zamestnania.

Po odchode zo štátu posledného zamestnania sa má klient zaevidovať v službách zamestnanosti v štáte, kde si chce hľadať zamestnanie do 7 dní. Ani táto lehota nie je stanovená striktne a je možné ju v ojedinelých prípadoch predĺžiť. Pre vyplácanie dávky je dôležité byť vedený v službách v zamestnanosti v štáte, do ktorého sa dávka exportuje a plniť podmienky tohto štátu, ktoré sa vyžadujú pre vedenie klienta v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ako sú dodržiavanie kontrolných termínov, aktívne hľadanie si zamestnania, príp. účasť na rekvalifikačných kurzoch.

Dávku v nezamestnanosti je možné exportovať po dobu až troch mesiacov, prípadne je možné lehotu v odôvodnených prípadoch predĺžiť až na šesť mesiacov. Celková doba exportu nemôže byť dlhšia, ako je priznané podporné obdobie dávky v nezamestnanosti.

Možnosť exportu dávky v nezamestnanosti vyplýva z príslušných koordinačných nariadení – základného nariadenia č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a jeho vykonávacieho nariadenia č. 987/2009. Dohľad nad správnym výkladom týchto nariadení vykonáva Správna komisia pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia, čo je orgán zložený zo zástupcov vlád a odborníkov jednotlivých členských štátov Európskej únie. Keďže Správna komisia je aj predkladateľom návrhov na novelizácie koordinačných predpisov, sleduje vývoj a uplatnenie jednotlivých ustanovení v praxi. Z jej 334. zasadnutia vzišla požiadavka na evidovanie štatistických informácií vo veci exportu dávok v nezamestnanosti za obdobie druhého polroka 2013. Za Slovenskú republiku boli zozbierané nasledovné údaje:

Export dávky v nezamestnanosti priznanej na Slovensku bol v druhom polroku 2013 umožnený v 39 prípadoch, pričom 8-krát došlo k predĺženiu doby exportu na dlhšie obdobie ako 3 mesiace. Deviatim klientom sa podarilo počas obdobia exportovania dávky nájsť si v zahraničí zamestnanie. Priemerný počet dní, na aké si klienti nechali exportovať dávku zo Slovenska, bolo 84.

Na Slovensko si prinieslo zo zahraničia dávku v nezamestnanosti celkovo 219 klientov, pričom 20 z nich sa podarilo nájsť prácu počas prvých troch mesiacov exportu a ďalším 7 počas predĺženej doby exportu.

JUDr. Zuzana Kamenistá

odd. metodiky poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[\[na začiatok dokumentu\]](#)

Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu po dovŕšení dôchodkového veku

Pozostalostná úrazová renta je pravidelná peňažná dávka poskytovaná Sociálnou poisťovňou z úrazového poistenia zamestnávateľa pri smrteľnom pracovnom úraze alebo smrteľnom následku choroby z povolania za podmienok ustanovených v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“).

Sociálna poisťovňa vypláca dva druhy pozostalostných úrazových rent, a to:

- **pozostalostné úrazové renty, o ktorých sa rozhoduje podľa § 92 zákona o sociálnom poistení v období od účinnosti zákona o sociálnom poistení, t. j. od 1. januára 2004,**
- **pozostalostné úrazové renty, ktoré boli určené podľa prechodných ustanovení § 272 ods. 4 zákona o sociálnom poistení transformáciou z náhrad nákladov na výživu pozostalých, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003 podľa predpisov účinných do tohto dátumu, ak nárok na ne trval aj po tomto dni.**

Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu podľa § 92 zákona má fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úraza alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol

priznaný predčasný starobný dôchodok, **s výnimkou osôb, ktorým z dôvodu smrti poškodeného vznikol nárok na jednorazové odškodnenie**, t. j. manžel, manželka a nezaopatrené deti.

Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť.

Mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu určeného súdom, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti. Suma pozostalostnej úrazovej renty alebo úhrn súm pozostalostných úrazových rent po tom istom poškodenom nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú mal alebo by mal poškodený nárok pri 100-percentnej strate pracovnej schopnosti. To platí aj vtedy, ak poškodený bol poberateľ úrazovej renty z dôvodu nižšieho percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti. Pre určenie sumy pozostalostnej renty je rozhodujúce právoplatné a vykonateľné rozhodnutie príslušného súdu o výživnom alebo o príspevku na výživu, ktoré predkladá žiadateľ o pozostalostnú úrazovú rentu spolu so žiadosťou o priznanie pozostalostnej úrazovej renty na tlačive Sociálnej poisťovne v miestne príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne ako jeden z dokladov preukazujúcich jeho nárok na túto dávku. Vyplácaná suma pozostalostnej úrazovej renty sa v každom kalendárnom roku zvyšuje (valorizuje) na základe opatrení vydaných Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Účelom pozostalostnej úrazovej renty je nahradiť škodu spôsobenú úmrtím poškodeného následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania fyzickým osobám, voči ktorým poškodený v čase smrti mal vyživovaciu povinnosť určenú súdom, t. j. poskytoval alebo bol povinný poskytovať ešte za života výživu určenú súdom v súlade so zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu vzniká len v prípade predloženia právoplatného rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti poškodeného. Túto podmienku musí preukázať osoba, ktorá si uplatňuje nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Okruh osôb je závislý od zistenia, či a v akom rozsahu im zosnulý bol povinný poskytovať výživu na základe súdneho rozhodnutia (môže ísť napr. o bývalú manželku, rodičov a pod., ktorým na základe rozsudku súdu poškodený poskytoval alebo bol povinný poskytovať výživné alebo príspevok na výživu).

Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu priznanú podľa § 92 zákona zaniká dňom, v ktorom by poškodený dovŕšil dôchodkový vek.

Za pozostalostné úrazové renty sa považujú aj také plnenia, o ktorých sa nerozhodovalo podľa § 92 zákona, ale ktoré boli určené podľa § 272 ods. 4 zákona transformáciou z náhrad nákladov na výživu pozostalých, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003.

Náhrada nákladov na výživu pozostalých, ktorá sa vyplácala k 31. decembru 2003 a nárok na jej výplatu trvá aj po tomto dni, sa považuje od 1. januára 2004 za pozostalostnú úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrila do 31. decembra 2003. Podmienky nároku na výplatu pozostalostnej úrazovej renty prekvalifikovanej z náhrady nákladov na výživu pozostalých sa podľa zákona o sociálnom poistení posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, t. j. podľa Zákonníka práce. Podľa právnej úpravy Zákonníka práce – zákon č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, platnej od 1. januára 1989, náhrada nákladov na výživu pozostalých prislúchala najdlhšie do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom by zomretý dovŕšil 65 rokov veku.

Od 1. apríla 2002 účinný nový Zákonník práce – zákon č. 311/2001 Z. z., síce nelimituje nárok na túto náhradu dosiahnutím určitého veku, avšak podľa § 251 ods. 1 tohto Zákonníka práce, nároky, ktoré vznikli pred 1. aprílom 2002 „sa posudzujú podľa doterajších predpisov“. „Doterajším predpisom“ je Zákonník práce – zákon č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa

poskytovala náhradu nákladov na výživu pozostalých do veku 65 rokov zomretého a po dosiahnutí tohto veku náhrada už nepatrila.

Od 1. augusta 2006 nadobudol účinnosť zákon č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení. Podľa ustanovenia § 293o ods. 1 tejto úpravy zákona, ak nárok na výplatu pozostalostnej úrazovej renty, na ktorú bola prekvalifikovaná náhrada nákladov na výživu pozostalých podľa § 272 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, trvá k 31. júlu 2006, pozostalostná úrazová renta sa vypláca po tomto dni aj po 65. roku veku, ktorý by zomretý dovŕšil, a to vo výške 50 % sumy pozostalostnej úrazovej renty vyplácejanej ku dňu, v ktorom by zomretý dovŕšil 65 rokov veku.

Ak nárok na pozostalostnú úrazovú rentu podľa § 272 ods. 4 zákona o sociálnom poistení zanikol v období od 1. januára 2004 do 31. júla 2006 z dôvodu, že zomretý dovŕšil 65 rokov veku, Sociálna poisťovňa opäť prizná pozostalostnú úrazovú rentu, a to na základe žiadosti pôvodného poberateľa najskôr od 1. augusta 2006, a to vo výške 50 % jej sumy, ktorá patrila ku dňu zániku nároku na pozostalostnú úrazovú rentu po zvýšení podľa tohto zákona (§ 293o ods.2 zákona o sociálnom poistení).

Od 1. januára 2009 bola prijatá ďalšia úprava zákona o sociálnom poistení (zákonom č. 449/2008 Z. z.) doplnením ustanovenia § 293ay, ktorým sa sledoval účel opätovne prinavrátiť poberateľom „plnú sumu“ pozostalostnej úrazovej renty, ktorej suma sa znížila alebo bola po zániku opätovne priznaná podľa § 293o ods. 1 a 2 zákona č. 310/2006 Z. z.

Podľa § 293ay zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 449/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2009 pozostalostná úrazová renta transformovaná z náhrady nákladov na výživu pozostalých, poskytovaná podľa § 293o ods. 1 a 2 zákona v znení neskorších predpisov, ktorá sa vypláca k 31. decembru 2008 a nárok na ňu trvá aj po tomto dni, sa od splátky splatnej po 31. decembri 2008 vypláca vo výške dvojnásobku sumy, ktorá sa vyplácala k 31. decembru 2008. To platí aj vtedy, ak sa o pozostalostnej úrazovej rente poskytovanej podľa § 293o ods. 1 a 2 zákona v znení neskorších predpisov rozhodne po 31. decembri 2008 za obdobie pred 1. januárom 2009 alebo ak skutočnosť podmieňujúca uplatnenie ustanovenia § 293o ods. 1 zákona v znení neskorších predpisov nastane po 31. decembri 2008.

Vychádzajúc z týchto ustanovení zákona o sociálnom poistení, **pozostalostná úrazová renta prekvalifikovaná z náhrady nákladov na výživu pozostalých podľa § 272 ods. 4 zákona o sociálnom poistení je oprávnenej fyzickej osobe vyplácaná do dňa úmrtia, t. j. doživotne, aj po dovŕšení dôchodkového veku zosnulého poškodeného, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.** Táto suma pozostalostnej úrazovej renty sa každý rok zvyšuje (valorizuje) v zmysle zákona o sociálnom poistení.

Ak by bol poberateľovi prekvalifikovanej pozostalostnej úrazovej renty priznaný predčasný starobný dôchodok alebo by dosiahol dôchodkový vek a požiadal by o starobný dôchodok, táto zmena by na pozostalostnú úrazovú rentu nemala vplyv; nárok by mu nezanikol, a bude mať na ňu nárok aj naďalej, pokiaľ sa nezmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na túto úrazovú dávku, na jej výplatu a na určenie jej sumy (napríklad zmenou stavu - uzavretím manželstva).

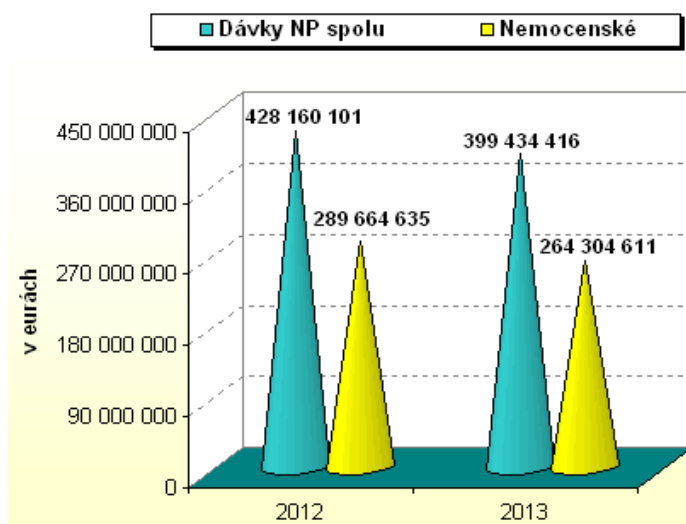
Ing. Viera Kokavecová,
odbor úrazového poistenia,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[na začiatok dokumentu]

Dočasná pracovná neschopnosť v roku 2013

Dočasná pracovná neschopnosť (ďalej DPN) je prechodná nespôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu z dôvodu choroby, pracovného úrazu, iného úrazu (nepracovného), choroby z povolania, alebo nariadeného karanténneho opatrenia. Dočasnosť je ohraničenie doby trvania pracovnej neschopnosti, ktorej začiatok a ukončenie určuje ošetrojúci lekár na základe zdravotného stavu a vydáva o tom tlačivo *Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti*. Tento doklad slúži napr. ako ospravedlnenie u zamestnávateľa, kde pacient pracuje, v Sociálnej poisťovni, kde je nemocensky poistený alebo aj na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, kde je pacient evidovaný ako nezamestnaný uchádzač o zamestnanie a poberá nemocenské z ochrannej lehoty.

Zamestnávateľ poskytuje práceneschopným zamestnancom tzv. **náhradu príjmu**, maximálne však za 10 kalendárnych dní, a to za prvé 3 kalendárne dni – 25 % denného vymeriavacieho základu a od 4. do 10. kalendárneho dňa 55 % denného vymeriavacieho základu. Od 11. kalendárneho dňa pokračujúcej DPN poskytuje Sociálna poisťovňa (ďalej SP) zamestnancom **nemocenské** vo výške 55% denného vymeriavacieho základu. V prípade samostatne zárobkovo činné osoby (ďalej SZČO) alebo dobrovoľne nemocensky poistnej osoby (DNPO) nemocenské vypláca SP už od 1. dňa DPN. Nemocenské sa poskytuje najdlhšie 52 týždňov, čo znamená, že ak je niekto chorý dlhšie ako rok, môže byť síce naďalej dočasne práceneschopný ale nemá už nárok na dávku.

Celková výška dávok „nemocenské“ v % z celkového počtu dávok NP:

ROK 2012	ROK 2013
67,6%	66,2%

Priemerný počet poistencov, ktorým sa vypláca dávka nemocenské:

108 338	103 729
---------	---------

Priemerná výška 1 vyplatenej dávky nemocenské:

222,74 €	213,20 €
----------	----------

SP eviduje od 1. dňa všetky práceneschopné fyzické osoby, ktoré sú nemocensky poistené v SP. Doklad o začatí a ukončení DPN zasiela ošetrojúci lekár podľa miesta výkonu jeho práce príslušnej pobočke SP. Odbor lekárskej posudkovej činnosti štatisticky vyhodnocuje mesačne vývoj DPN v okresoch a pobočkách SP a na ovplyvnenie nepriaznivého vývoja prijíma opatrenia súvisiace s kontrolnou činnosťou, so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov nemocenského poistenia. Ide o kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu (ďalej KPSP), ktorú vykonáva posudkový lekár u ošetrojúceho lekára najmenej raz za štyri týždne, so zameraním sa na odbornú úroveň posudzovania spôsobilosti na prácu, diagnostický a liečebný proces vo vzťahu na dobu trvania DPN a kontrolu dodržiavania liečebného režimu (ďalej KDLR), ktorú organizuje posudkový lekár a vykonáva ju určený zamestnanec SP v byte práceneschopného poistenca, s jeho súhlasom alebo na adrese, kde sa poistenec zdržiava.

VÝVOJ ZÁKLADNÝCH UKAZOVATEĽOV DOČASNEJ PRACOVNEJ NESCHOPNOSTI PRE CHOROBU A ÚRAZ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

obdobie od 1.1. - do 31.12.	Priemerný počet nemoc. poistených osôb	Počet novohlásených prípadov dočasnej pracovnej neschopnosti		Počet kalendárnych dní trvania dočasných PN	Priemerné percento dočasnej PN %	Priemerný denný stav dočasných PN	Priemerná doba trvania 1 dočasnej PN v dňoch	Údaje nahrané do IS aktuálne ku dňu
		absol.	na 100 poist.					
2012	2 296 916	689 306	30,01	34 941 641	4,156	95 469	50,69	21.1.2013
2013	2 496 448	693 358	27,77	31 940 933	3,505	87 509	46,07	21.1.2014

Ako vyplýva z tabuľky pri porovnaní dvoch uplynulých rokov, i napriek zvýšenému počtu novohlásených DPN o 4 052, sú **v roku 2013 v konečnom dôsledku sledované ukazovatele priaznivejšie**. Priemerné trvanie 1 DPN bolo kratšie o 4,62 dní, celkovo sa „premaródovalo“ o 3 000 708 kalendárnych dní menej, priemerne denne bolo o 7 960 menej práceneschopných a priemerné % DPN bolo nižšie o 0,651%. Tieto ukazovatele priaznivo ovplyvnili aj výdavky SP.

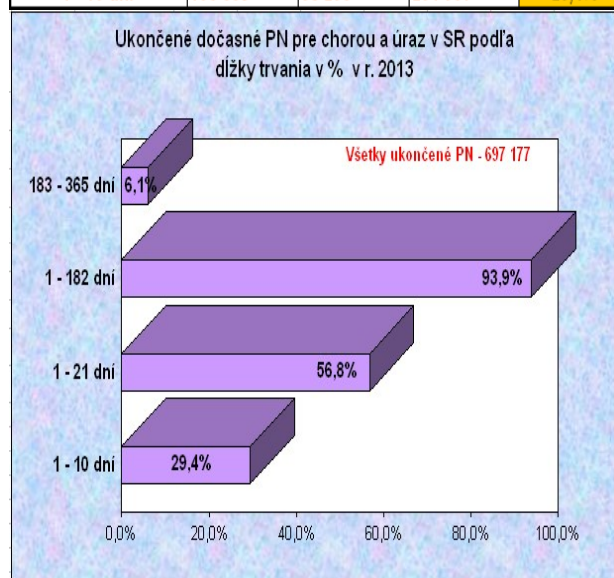
Počet DPN a ich trvanie v dňoch sa dá vyrátať len v prípade, že DPN bola ukončená (dátum). V roku 2013 ukončili a zaslali do SP ošetrojúci lekári 697 177 potvrdení o DPN.

Počet 204 961 prípadov DPN, kedy dĺžka trvania bola v rozpätí od 1 - 10 dní, predstavoval 29,4%. V 199 190 prípadoch išlo o zamestnancov, ktorí poberali náhradu mzdy (97%) od zamestnávateľa a v 5 771 prípadoch išlo o práceneschopných DNPO a SZČO, ktorí poberali od 1. dňa, max. 10 dní dávku nemocenské zo SP (3%). Poistencov, ktorí boli práceneschopní do konca roku 2013 dlhšie ako 11 dní a poberali dávku nemocenské od 11. dňa zo SP, bolo 492 216, t. j. 70,6%.

Ukončené prípady dočasnej pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz v Slovenskej republike v roku 2013

(podľa dĺžky trvania v dňoch)

Dĺžka trvania dočasnej PN v dňoch:	Počet prípadov dočasnej pracovnej neschopnosti			podiel v % z celk. počtu
	muži	ženy	spolu	
1	260	152	412	0,1%
2 - 3	6 894	5 178	12 072	1,7%
4 - 10	99 511	92 966	192 477	27,6%
1 - 10 dni	106 665	98 296	204 961	29,4%

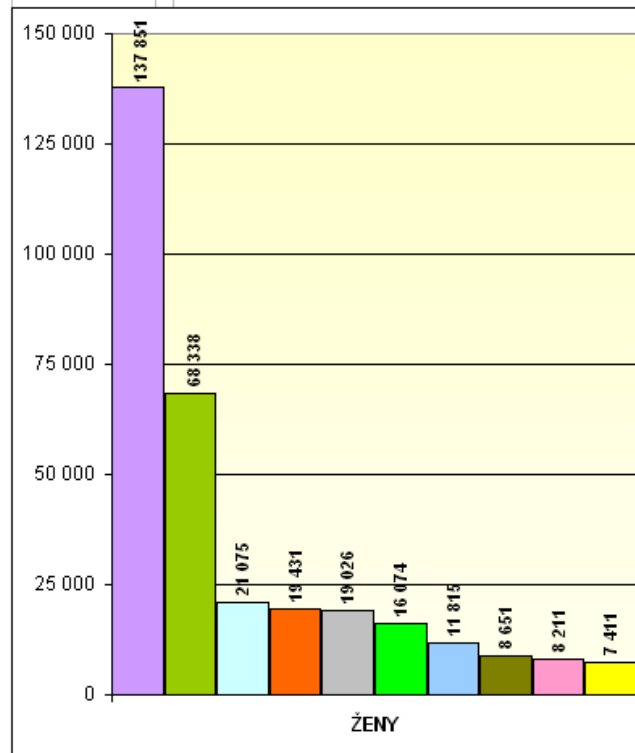
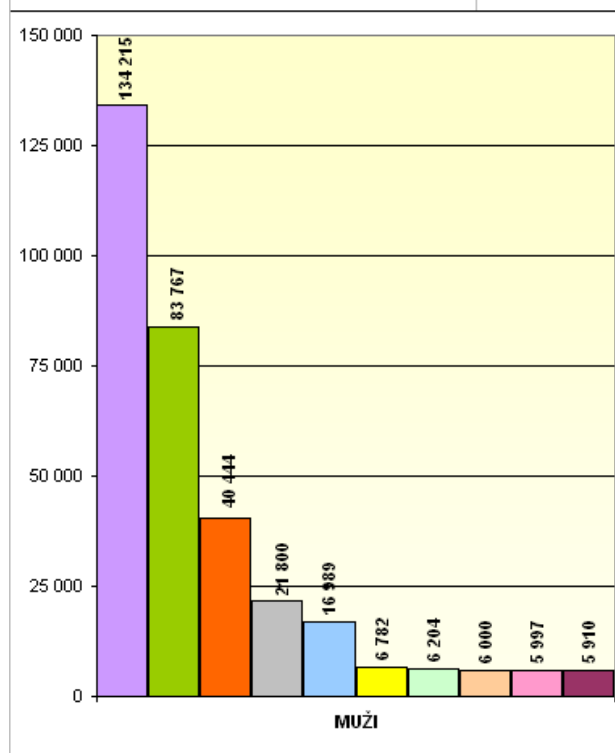

Zdravotné príčiny dočasnej pracovnej neschopnosti

Zdravotné príčiny DPN sú odlišné pri porovnaní mužov a žien. Najčastejšou príčinou DPN u oboch pohlaví sú **choroby dýchacej sústavy** s priemerným trvaním 1 DPN 20,3 dní a **choroby pohybovej sústavy** s priemerným trvaním 1 DPN 68,7 dní. U mužov na 3. mieste sú úrazy mimo výkonu zamestnania s priemerným trvaním 1 DPN 53,4 dní, u žien sú to choroby močovej a pohlavnej sústavy s priemerným trvaním 1 DPN 46,1 dní.

**Zdravotné príčiny dočasne práceneschopných poistencov v SR v roku 2013
v dôsledku najpočetnejších 10 skupín chorôb (výber z 20 skupín chorôb)**

Skupina chorôb	MUŽI		ŽENY	Skupina chorôb
Choroby dýchacej sústavy	134 215	1	137 851	Choroby dýchacej sústavy
	38,42%		39,63%	
Choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva	83 767	2	68 338	Choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva
	23,98%		19,65%	
Poranenia, otravy a iné následky vonkajších príčin mimo výkonu zamestnania	40 444	3	21 075	Choroby močovej a pohlavnej sústavy
	11,58%		6,06%	
Choroby tráviacej sústavy	21 800	4	19 431	Poranenia, otravy a iné následky vonkajších príčin mimo výkonu zamestnania
	6,24%		5,59%	
Choroby obehovej sústavy	16 989	5	19 026	Choroby tráviacej sústavy
	4,86%		5,47%	
Choroby nervového systému	6 782	6	16 074	Ďarchavosť, pôrod, popôrodie
	1,94%		4,62%	
Choroby kože a podkožného tkaniva	6 204	7	11 815	Choroby obehovej sústavy
	1,78%		3,40%	
Choroby močovej a pohlavnej sústavy	6 000	8	8 651	Nádory
	1,72%		2,49%	
Duševné choroby a poruchy správania	5 997	9	8 211	Duševné choroby a poruchy správania
	1,72%		2,36%	
Poranenia, otravy a iné následky vonkajších pri výkone zamestnania	5 910	10	7 411	Choroby nervového systému
	1,69%		2,13%	
Spolu všetky ukončené dočasné PN	349 354		347 823	Spolu všetky ukončené dočasné PN

Kontrola posudzovania spôsobilosti na prácu (KPSP)

KPSP vykonáva posudkový lekár v ambulancii ošetrojúceho lekára. Posudkový lekár priemerne za mesiac vykonáva kontrolu u cca 22 ošetrojúcich lekárov (praktický lekár pre dospelých, gynekológ, lekár pre deti a dorast). V roku 2013 za pracovný týždeň vykonal 1 posudkový lekár

[illegible]

V roku 2013 bolo vykonaných 105 243 kontrol. Kontroly sa vykonávajú v byte poistenca alebo na adrese, ktorú má práceneschopný uvedenú na žiadosti o nemocenské od prvého dňa DPN, a to na podnet posudkového lekára – 95,7%, ošetrojúceho lekára - 0,5%, zamestnávateľa – 1,7%, inej fyzickej alebo právnickej osoby – 2,1%. V prípade, že pri kontrole nezastihne zamestnanec kontroly práceneschopného doma, resp. zistí iné závažné skutočnosti, vznikne podozrenie z porušenia liečebného režimu (25%), ktoré sa prešetruje u ošetrojúceho lekára a tiež u poistenca. Výsledkom šetrenia bolo 24,5% ukončených DPN, 72,4% ospravedlnených, 2,4% neospravedlnených ani ošetrojúcim lekárom z dôvodu, že bol porušený liečebný režim a vznikol hmotný postih (práceneschopný poistenec nemal nárok na výplatu nemocenského odo dňa zistenia porušenia liečebného režimu do skončenia DPN, najviac v rozsahu 30 dní). V 0,7% prípadov bola uložená pokuta za porušenie inej povinnosti (napr. neoznačený zvonček, chybná adresa na DPN).

SR	Počty													Over. poruš. LR a odovzd. na riešenie útvoru NP	Výsledok riešenia				Hmotný postih (r. 2013 v dôsledku porušenia LR ku dňu 9. 2. 2014)	Pokuta pri LR (r. 2013 v dôsledku porušenia inej povinnosti ku dňu 9. 2. 2014)			
	vykonaných kontrol			z toho na podnet				Výkon KDLR na 1 úväzok zamestnanca kontroly		podozrení z porušenia LR			bez hmotného postihu		s hmotným postihom								
	v meste	na vidieku	spolu	posud- kového lekára	ošetro- vateľského lekára	zamestná- vateľa	inej fyz. a práv. osoby	príemer úväzokov celkom	počet kontrol/ týždeň	Celkom	z toho				ukonč. ako PS	ukonč., ako PS na 1 zamestn. týždeň	ospra- vedlinených	pokuta pri LR			% z podozr. por. LR	počet	%
rok 2013	65 470	39 773	105 243	100 700	471	1 828	2 244	44,46	45,4	26 713	6 542	2,8	19 346	184	641	2,4%	2	0,3%	639	99,7%	51 827	2 717	
				95,7%	0,5%	1,7%	2,1%					24,5%					72,4%	0,7%					
				% z počtu kontrol								% z počtu podozrení z porušenia LR											

[na začiatok dokumentu]

Vyhodnotenie priebehu automatizovanej evidencie kontroly a úhrady zdravotných výkonov v roku 2013 a ďalšie perspektívy vylepšenia tejto elektronickej služby

Sociálna poisťovňa v roku 2013 uhradila poskytovateľom zdravotnej starostlivosti za zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia sumu 1 129 339,63 eur. V porovnaní s rokom 2012, kedy Sociálna poisťovňa uhradila zdravotné výkony v sume 1 228 577,45 eur teda evidujeme pokles o 99 237,82 eur.

V roku 2012 sme od mája dokonca roku 2012 zaznamenali 59 vratiek (nerealizovaných úhrad v dôsledku chybného zadania čísla účtu) a v roku 2013 ich za celý rok bolo iba 45. Je to prejavom pochopenia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a zamestnancov Sociálnej poisťovne, že je nutné venovať pozornosť zadávaniu bankového účtu, ktorého správnosť je podmienkou realizácie úhrady.

Znížili sa aj počty manuálnych platieb (osobitných úhrad, ktoré nebolo možné realizovať automatizovane), čo súvisí s lepšou špecifikáciou, ktoré predmety úhrady sa budú prostredníctvom manuálnych platieb realizovať a už nevznikla potreba využiť manuálny vstup na bežné platby, ktoré sa dajú skontrolovať a realizovať automatizovane.

Vyhodnotenie úhrad za zdravotné výkony, porovnanie rokov 2012 a 2013		
	za rok 2012	za rok 2013
úhrada za obdobie január - apríl 2012 v Eur	426 369,44	
úhrada za obdobie máj - december 2012 v Eur	802 208,01	
úhrada za celý rok spolu v Eur	1 228 577,45	1 129 339 ,63
počet vratiek	59	45
počet manuálnych platieb	1524	166

Sociálna poisťovňa taktiež priebežne sleduje ukazovateľ „zazmluvnenosti“ elektronických služieb, t.j. koľko poskytovateľov zdravotnej starostlivosti uzavrelo so Sociálnou poisťovňou dohodu o elektronickej komunikácii. Sleduje sa s intervalom 15 dní od nasadenia automatizovaného riešenia do súčasnosti.

Uvedený ukazovateľ stúpol počas roka 2013 na 60,01 % , čo predstavuje nárast o 8,52 %. Optimálna zazmluvnenosť 100% bude zrejme možná až na základe legislatívnej zmeny stanovujúcej výlučne elektronickú komunikáciu so Sociálnou poisťovňou.

Napriek tomu evidujeme štyri pobočky Sociálnej poisťovne, a to Martin, Žiar nad Hronom, Nové Zámky a Dunajská Streda, kde je 100% zazmluvnenosť na elektronické vstupy. Tento údaj vypovedá o úsilí predovšetkým zamestnancov útvarov lekárskej posudkovej činnosti pobočiek, akým spôsobom znižujú percento manuálnej kontroly zdravotných výkonov.

Elektronizácia ZZD - počet podpísaných Dohôd s PZS ku dňu 15.01. 2014						
Por.čís.	Pobočka	Celkový počet PZS	Počet podpísaných dohôd s PZS	Úspešnosť ku dňu 31.12. 2013 [%]	Úspešnosť ku dňu 31.12. 2013 [%]	Rozdiel úspešnosti ku dňu 31.12. 2013 [%]
1	Martin	50	50	100,00	100,00	0,00
2	Ziar nad Hronom	47	47	100,00	100,00	0,00
3	Nové Zámky	61	61	100,00	100,00	0,00
4	Dunajská Streda	52	52	100,00	100,00	0,00
5	Prievidza	109	108	99,08	99,08	0,00
6	Trebišov	34	33	97,06	97,06	0,00
7	Vranov nad Topľou	42	40	95,24	95,24	0,00
8	Bardejov	45	39	86,67	86,67	0,00
9	Považská Bystrica	97	84	86,60	84,54	2,06
10	Svidník	34	29	85,29	85,29	0,00
11	Prešov	113	96	84,96	85,71	-0,75
12	Komárno	42	35	83,33	83,33	0,00
13	Liptovský Mikuláš	48	40	83,33	83,33	0,00
14	Dolný Kubín	82	60	73,17	71,95	1,22
15	Humenné	60	43	71,67	71,67	0,00
16	Michalovce	56	39	69,64	69,64	0,00
17	Špišská Nová Ves	93	62	66,67	66,67	0,00
18	Veľký Krtíš	25	16	64,00	64,00	0,00
19	Poprad	123	78	63,41	62,60	0,81
20	Košice	177	112	63,28	62,15	1,13
21	Senica	80	50	62,50	62,50	0,00
22	Topoľčany	97	60	61,86	61,86	0,00
23	Stará Ľubovňa	28	17	60,71	60,71	0,00
24	Rimavská Sobota	35	21	60,00	60,00	0,00
25	Zvolen	95	51	53,68	53,68	0,00
26	Žilina	116	60	51,72	51,72	0,00
27	Čadca	53	26	49,06	49,06	0,00
28	Bratislava	400	188	47,00	47,25	-0,25
29	Trenčín	115	52	45,22	45,22	0,00
30	Lučenec	43	19	44,19	44,19	0,00
31	Galanta	85	35	41,18	41,18	0,00
32	Banská Bystrica	133	50	37,59	37,59	0,00
33	Trnava	131	42	32,06	31,30	0,76
34	Nitra	153	45	29,41	29,41	0,00
35	Levice	117	31	26,50	26,50	0,00
36	Rožňava	82	21	25,61	25,30	0,31
Spolu		3153	1892	60,01	59,82	0,19

Elektronizácia ZZD - počet podpísaných Dohôd s PZS ku dňu 15.01.2013						
Por.čís.	Pobočka	Celkový počet PZS	Počet podpísaných dohôd s PZS	Úspešnosť ku dňu 15.01. 2013 [%]	Úspešnosť ku dňu 31.12. 2012 [%]	Rozdiel úspešnosti ku dňu 15.01.2013[%]
1	Prievidza	109	106	97,25	97,25	0,00
2	Trebišov	32	31	96,88	93,75	3,13
3	Martin	48	46	95,83	95,83	0,00
4	Ziar nad Hronom	47	44	93,62	89,36	4,26
5	Vranov nad Topľou	42	39	92,86	92,86	0,00
6	Nové Zámky	58	53	91,38	89,66	1,72
7	Svidník	34	29	85,29	85,29	0,00
8	Prešov	113	92	81,42	80,36	1,06
9	Komárno	42	34	80,95	80,95	0,00
10	Bardejov	45	35	77,78	77,78	0,00
11	Dunajská Streda	52	39	75,00	75,00	0,00
12	Liptovský Mikuláš	47	35	74,47	72,34	2,13
13	Považská Bystrica	97	72	74,23	72,16	2,07
14	Humenné	59	39	66,10	66,10	0,00
15	Stará Ľubovňa	28	17	60,71	60,71	0,00
16	Špišská Nová Ves	93	55	59,14	59,14	0,00
17	Veľký Krtíš	25	14	56,00	56,00	0,00
18	Dolný Kubín	90	48	53,33	52,22	1,11
19	Topoľčany	97	51	52,58	52,58	0,00
20	Košice	177	91	51,41	51,41	0,00
21	Rimavská Sobota	36	18	50,00	47,22	2,78
22	Žilina	116	56	48,28	48,28	0,00
23	Zvolen	95	45	47,37	46,32	1,05
24	Michalovce	56	26	46,43	46,43	0,00
25	Senica	80	35	43,75	43,75	0,00
26	Lučenec	43	18	41,86	41,86	0,00
27	Čadca	53	22	41,51	41,51	0,00
28	Bratislava	400	166	41,50	41,00	0,50
29	Poprad	95	39	41,05	40,00	1,05
30	Galanta	85	31	36,47	35,29	1,18
31	Banská Bystrica	133	46	34,59	34,59	0,00
32	Trenčín	111	33	29,73	28,83	0,90
33	Trnava	132	32	24,24	23,31	0,93
34	Levice	117	27	23,08	23,08	0,00
35	Nitra	161	33	20,50	19,11	1,39
36	Rožňava	83	15	18,07	18,07	0,00
Spolu		3131	1612	51,49	50,88	0,61

V záujme zabezpečenia väčšieho komfortu pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti Sociálna poisťovňa v spolupráci so zhotoviteľmi ambulantného softvéru pripravuje webovú službu na podávanie elektronického základného zúčtovacieho dokladu. Ide o zjednodušenie prístupu do portálu Sociálnej poisťovne SES, pri ktorom poskytovateľ zdravotnej starostlivosti bude mať možnosť jedným

kliknutím priamo v ambulantnom softvéri zaslať elektronický základný zúčtovací doklad Sociálnej poisťovni. Táto služba sa v súčasnosti nachádza v pilotnej prevádzke a jej zavedenie závisí na úspešnosti testovania.

V súvislosti s prechodom na zjednotenie pravidiel a štandardov pri realizácii bezhotovostných platieb v Slovenskej republike (SEPA), bol upravený informačný systém na vykazovanie, kontrolu a úhradu zdravotných výkonov. Riešenie bolo úspešne otestované a od 1. 2. 2014 je v prevádzke. Lekári majú možnosť zaslať informáciu o bankovom účte vo formáte IBAN, avšak aj naďalej môžu použiť číslo účtu v pôvodnom formáte, ktorý Sociálna poisťovňa pri vstupe do informačného systému prijíma a prekonvertuje do formátu IBAN na ďalšie spracovanie.

Ďalšie zlepšenie aplikácie sa očakáva v prvom štvrtroku 2014. Pribudne možnosť v produkčnom systéme realizovať aj cezhraničné platby za zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia. Táto úprava zjednoduší a urýchli prácu v rámci Sociálnej poisťovne odbúraním viacstupňovej činnosti, založenej na obehu papierových dokumentov.

Posledná vyšpecifikovaná požiadavka na realizáciu do budúcnosti súvisí s vyžiadanými zdravotnými výkonmi. Sú to tie špeciálne zdravotné výkony, ktoré posudkový lekár Sociálnej poisťovne písomne vyžiada od poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a ktorých výsledok sa následne vracia späť posudkovému lekárovi na využitie. Plánuje sa elektronizácia žiadosti a spätné odosielanie vyplnených formulárov, ktoré by zároveň boli aj podnetom na úhradu zdravotného výkonu.

V čase, keď Sociálna poisťovňa začala realizovať automatizovanú evidenciu, kontrolu a úhradu zdravotných výkonov, šla do rizika, lebo nemala dostatok skúseností, aby dokázala predvídať reakcie a potreby všetkých zúčastnených subjektov. S odstupom času, po roku a pol prevádzky môžeme konštatovať, že to bol krok správnym smerom. Budeme naďalej pracovať na rozvíjaní elektronickej komunikácie v prospech všetkých zúčastnených strán.

**RNDr. Zuzana Herdová, CSc.,
Odbor lekárskej posudkovej činnosti,
Sociálna poisťovňa, ústredie**

[\[na začiatok dokumentu\]](#)

Česká republika: Modelové výpočty riadneho starobného dôchodku z I. piliera s parametrami platnými pre rok 2014

Kurz dle České národní banky k 6. 2. 2014: 27,525 Kč/Eur

I přesto, že stále probíhá odborná a politická diskuse nad důchodovou reformou, která byla spuštěna 1. lednem 2013 v České republice, tak pro osoby, které požádají o přiznání řádného starobního důchodu v roce 2014, se ve své podstatě nic nemění. Tzv. I. pilíř důchodového systému v ČR (PAYGO) je i nadále průběžně financovaný a je z pohledu příjmů a výdajů součástí státního rozpočtu. Systém výpočtu důchodu je upraven zákonem číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění, kdy postupně nabíhá tzv. malá důchodová reforma dle zákona číslo 220/2011 Sb., která byla zahájena v souvislosti s nálezem Ústavního soudu vyhlášeného pod číslem 135/2010 Sb.

Pro samotný výpočet výše důchodu jsou důležité parametry, které vyhláší Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Uvedené klíčové parametry pro rok 2014 byly vyhlášeny ve sbírce zákonů pod číslem 296/2013. Tím, jak postupně nabíhá uvedená tzv. malá důchodová reforma, tak postupně se mírně snižují důchody u žadatelů, kteří mají nízké předdůchodové příjmy a to ve prospěch žadatelů, kteří mají předdůchodové příjmy vyšší či vysoké. Jde tak o mírné snížení solidarity a současně zvýšení tzv. ekvivalence uvnitř I. pilíře důchodového systému v ČR. Letošní rok 2014 je tak

posledním rokem, kdy uvedený postupný přechod pokračuje. V období po roce 2014 již dojde k ustálení, kdy navíc v rámci výpočtu důchodu se k částce nad tzv. II. redukční hranici již nebude přihlížet.

Tabulka č. 1: Parametry pro výpočet důchodu pro rok 2014

Výše VVZ za rok 2012	25 903 Kč	Pro rok 2014 se výpočtový základ stanoví z osobního VZ tak, že¹⁾:
Výše PK pro úpravu VVZ za rok 2012	1,0015	
I. redukční hranice (= RH)	11 415 Kč	do částky I. RH se počítá 100 %,
II. redukční hranice (= RH)	30 093 Kč	z částky nad I. RH do II. RH se počítá 26 %, z částky nad II. RH do III. RH se počítá 22 %, z částky nad III. RH se počítá 3 %.
III. redukční hranice (= RH)	103 768 Kč	

VVZ – všeobecný vyměřovací základ, PK – přepočítací koeficient, VZ – vyměřovací základ

Poznámka: pro rok 2014 činí základní výměra důchodu 2 340 Kč/měsíčně, a to pro všechny důchody bez ohledu na datum jejich přiznání.

Níže uvedený přehled (viz Tabulka č. 3) zobrazuje výsledky modelového výpočtu pro odchod do řádného starobního důchodu přiznaného v roce 2014, kdy výpočty jsou postaveny na následujících předpokladech:

- muž získal 46 let doby pojištění (účast pouze v I. pilíři), odchází do řádného starobního důchodu během roku 2014,
- pro roky 1986 – 1990 vstupují vždy stejné výdělky, pro všechny varianty činí vyloučená doba za toto období 51 dnů a dále od roku 1991 včetně je vždy příslušný násobek buď minimální mzdy nebo tzv. všeobecného vyměřovacího základu, který lze přibližně ztotožnit s výší průměrné mzdy v daném roce (resp. ztotožnit spíše s výší mírně nad hodnotou průměrné mzdy)²⁾,
- výše důchodové dávky pro rok 2014 je odrazem zejména doby pojištění (46 let) a výše hrubých příjmů za období 1986 až 2013 vymezených § 16 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění,
- 1 rok doby pojištění je hodnocen 1,5 % z tzv. výpočtového základu po redukcí dle redukčních hranic platných pro výpočet v roce 2014.

Tabulka č. 2: Hrubé roční výdělky v jednotlivých variantách výpočtu

Řada výdělků pro teoretické modelové výpočty
Vstupní údaje do výpočtu

Od roku 1991 – příslušný násobek MM, VVZ						Pro obě varianty vyloučená doba – nemoc apod.
Rok	Minimální mzda (MM)		Všeobecný vyměřovací základ (VVZ)			
	1 x MM	2 x MM	1 x VVZ	2 x VVZ	3 x VVZ	
1986	39 768	39 768	39 768	39 768	39 768	15
1987	41 209	41 209	41 209	41 209	41 209	8
1988*	40 311	40 311	40 311	40 311	40 311	3
1989	46 081	46 081	46 081	46 081	46 081	20
1990	47 766	47 766	47 766	47 766	47 766	5
1991	24 000	48 000	45 504	91 008	136 512	0
1992*	26 400	52 800	55 728	111 456	167 184	0
1993	26 400	52 800	68 804	139 608	209 412	0
1994	26 400	52 800	82 752	165 504	248 256	0
1995	26 400	52 800	98 064	196 128	294 192	0
1996*	30 000	60 000	116 112	232 224	348 336	0

1997	30 000	60 000	128 352	256 704	385 056	0
1998	31 800	63 600	140 316	280 632	420 948	0
1999	41 100	82 200	151 860	303 720	455 580	0
2000*	51 000	102 000	161 880	323 760	485 640	0
2001	60 000	120 000	175 680	351 360	527 040	0
2002	68 400	136 800	188 532	377 064	565 596	0
2003	74 400	148 800	201 228	402 456	603 684	0
2004*	80 400	160 800	214 584	429 168	643 752	0
2005	86 220	172 440	225 708	451 416	677 124	0
2006	93 156	186 312	240 600	481 200	721 800	0
2007	96 000	192 000	258 324	516 648	774 972	0
2008*	96 000	192 000	279 360	558 720	838 080	0
2009	96 000	192 000	289 092	578 184	867 276	0
2010	96 000	192 000	294 312	588 624	882 936	0
2011	96 000	192 000	301 116	602 232	903 348	0
2012*	96 000	192 000	308 340	616 680	925 020	0
2013	98 508	197 016	333 300	666 600	999 900	0

* - přestupný rok, VVZ je pro rok 2013 dán odhadem (lineární trend) ve výši 27 775 Kč.

Níže uvedené modelové výpočty (viz Tabulka č. 3) ukazují, že s rostoucím měsíčním příjmem se sice důchodová dávka zvyšuje, ale dynamika růstu důchodu se výrazně snižuje. Pokud někdo pobíral v jednotlivých letech vždy jednonásobek minimální mzdy (předdůchodová výše v roce 2013 činí 8 500 Kč hrubého (tj. od srpna 2013, kdy došlo ke zvýšení minimální mzdy), resp. 7 564 Kč čistého, tak ve srovnání s jejím dvojnásobkem (17 000 Kč hrubého, resp. 13 780 Kč čistého) není rozdíl ve výši důchodu nijak výrazný (v případě jednonásobku minimální mzdy činí 10 434 Kč a v případě dvojnásobku pak 11 738 Kč). I když byl předdůchodový příjem ve druhém případě vždy na úrovni dvojnásobku minimální mzdy, celkový důchod ve srovnání s jejím jednonásobkem v jednotlivých letech je vyšší pouze o zhruba 12,50 % (z pohledu pouze procentní výměry důchodu je pak vyšší o zhruba 16,11 %). Totéž se projeví i v případě jednotlivých násobků tzv. všeobecného vyměřovacího základu (= přibližná průměrná hrubá měsíční mzda) v jednotlivých letech.

Modelové výpočty i nadále ukazují solidární prvek v důchodovém systému, který lze pozorovat prostřednictvím tzv. individuálního náhradového poměru (= výše důchodu/čistá měsíční předdůchodová mzda). V případě jednonásobku předdůchodové minimální mzdy činí výše starobního důchodu 10 434 Kč, kdežto čistý předdůchodový příjem činí pouze 7 564 Kč. Poživatel řádného starobního důchodu pobírá důchod ve vyšší částce, než byl jeho čistý předdůchodový příjem, o necelých 38 % (tj. o 2 870 Kč více). Na druhé straně je patrný trend, kdy s rostoucím předdůchodovým příjmem tento individuální náhradový poměr postupně klesá.

V souladu s nálezem Ústavního soudu vyhlášeným pod číslem 135/2010 Sb. a novelou zákona o důchodovém pojištění číslo 220/2011 Sb. se postupně i nadále mírně snižuje uvedená solidarita v důchodovém systému ve prospěch těch, kteří pobírají vyšší příjmy. Systém tak postupně mírně zvyšuje tzv. zásluhovost (= vyšší ekvivalence) v důchodovém systému. Změnu bude možné v budoucnu pozorovat prostřednictvím dalších analytických výpočtů, které budou odrazem nikoliv odhadů, ale skutečnosti.

Tabulka č. 3: Modelový výpočet řádného starobního důchodu přiznaného v roce 2014

Položka výpočtu	1 x MM	2 x MM	1 x VVZ	2 x VVZ	3 x VVZ
OVZ před redukcí dle redukčních hranic	12 626	19 891	26 828	48 296	69 763
VZ po redukcí dle redukčních hranic	11 730	13 619	15 423	20 276	24 999

Standardní výpočet řádného starobního důchodu					
Položka výpočtu	1 x MM	2 x MM	1 x VVZ	2 x VVZ	3 x VVZ
46 let doby pojištění, 1 rok = 1,5 %	69 %	69 %	69 %	69 %	69 %
Základní výměra důchodu od 1. 1. 2014	2 340	2 340	2 340	2 340	2 340
Procentní výměra důchodu (0,69 x VZ)	8 094	9 398	10 642	13 991	17 250
Úhrnná výše důchodu pro rok 2014	10 434	11 738	12 982	16 331	19 590

Individuální náhradový poměr (podíl výše důchodu k čisté předdůchodové mzdě)

Násobek předdůchodového příjmu	1 x MM	2 x MM	1 x VVZ	2 x VVZ	3 x VVZ
Celková výše důchodu při době pojištění: 46 let	10 434	11 738	12 982	16 331	19 590
Hrubá měsíční výše předdůchodového příjmu	8 500	17 000	27 775	55 550	83 325
Čistá měsíční předdůchodová mzda *)	7 564	13 780	21 194	40 334	59 473
Individuální náhradový poměr při době pojištění: 46 let	137,94 %	85,18 %	61,25 %	40,49 %	32,94 %

*) základ daně = hrubý příjem x 1,34 = zaokrouhleno na celé 100 Kč nahoru

daň = (základ daně x 0,15) – 2 070 (základní sleva na dani na poplatníka)

zdravotní pojištění (ZP) zaměstnance činí 4,5 %

sociální pojištění (SP) zaměstnance 6,5 %

čistá předdůchodová měsíční mzda = hrubý příjem – daň – ZP – SP

OVZ - osobní vyměřovací základ před použitím redukčních hranic pro rok 2014;

VZ - vyměřovací základ; MM - minimální mzda;

VVZ - všeobecný vyměřovací základ (cca průměrná mzda, resp. mírně nad vyšší průměrné mzdy),

Poznámka: výše důchodu se skládá ze základní výměry a procentní výměry.

Pokud jde o daň z příjmu z pravidelně vypláceného důchodu, podle § 4 zákona o dani z příjmu je takový pravidelný důchod osvobozen od daně do trojnásobku minimální mzdy v měsíčním vyjádření. V současné době tedy do částky 3 x 8 500 Kč = 25 500 Kč/měsíčně, resp. do 36násobku minimální mzdy v ročním vyjádření, tj. 306 000 Kč/rok.

Důchody přiznané před 1. lednem 2014 se od 1. ledna 2014 zvyšují, a to tak, že tzv. základní výměra pro rok 2014 činí 2 340 Kč/měsíčně (oproti roku 2013 navýšena o 10 Kč/měsíčně) a platí pro všechny vyměřené důchody. Procentní výměra důchodu se od stejného data zvýšila o 0,4 %. Pro upřesnění lze uvést, že dle zákona č. 314/2012 Sb. se přiznané důchody valorizují (= zvyšují) v období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2015 pouze o 1/3 procentního přírůstku indexu spotřebitelských cen (místo 100 %) + o 1/3 růstu reálné mzdy.

Na uvedených modelových výpočtech, kdy jsou použita oficiální data, lze reálně ukázat, jak důchodový systém v ČR funguje po spuštění tzv. malé důchodové reformy a na jakých základních principech je postaven. Výpočty mohou napovědět všem, kteří se o tuto problematiku zajímají, a také těm, kteří budou v letošním kalendářním roce o důchod žádat a chtějí mít alespoň přibližnou představu o výši svého důchodu a o parametrech, které ji bezprostředně ovlivňují.

Ing. JIŘÍ VOPÁTEK, Ph.D.,

¹⁾ viz zákon číslo 220/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

²⁾ uvedené varianty nejsou zasaženy problematikou, kdy roční úhrn hrubých příjmů v kalendářním roce po roce 2007 převyšuje roční maximální vyměřovací základ pro pojistné stanovený pro daný rok. Maximální vyměřovací základ je definován na úrovni čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy, která se určí jako součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o 2 roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu, kdy vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru, viz § 16 odst. 2 zákona číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění a § 15a odst. 1 a § 23b odst. 4 zákona číslo 589/1992 Sb., ve znění zákona číslo 261/2007 Sb.

[na začiatok dokumentu]

PORADŇA

Zmena účtu v banke a dôchodok

Dôchodok mám poukazovaný na účet v banke. Uvažujem o zmene súčasnej banky, do ktorej je môj dôchodok poukazovaný. Čo mám urobiť, aby výplata môjho dôchodku nebola prerušená?

O zmenu poukazovania dôchodku na nový účet je potrebné požiadať na predpísanom tlačive „Poukazovanie dôchodkových dávok na účet dôchodcu v banke“, ktoré je k dispozícii v každej banke, v ústredí Sociálnej poisťovne, v pobočkách Sociálnej poisťovne alebo ho nájdete na internetovej stránke Sociálnej poisťovne www.socpoist.sk, konkrétne v časti *Dôchodkové poistenie – Formuláre – Dôchodcovia v SR*. Vyplnené, podpísané a bankou potvrdené tlačivo je potrebné doručiť Sociálnej poisťovni.

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov ukladá Sociálnej poisťovni povinnosť vykonať túto zmenu najneskôr od splátky dôchodku splatnej v treťom kalendárnom mesiaci nasledujúcom po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola žiadosť o zmenu poukazovania dôchodku na nový účet doručená Sociálnej poisťovni.

Aby nedošlo k prerušeniu výplaty dôchodku, odporúčame Vám, aby ste zrušili svoj pôvodný účet až potom, ako Vám bude doručené písomné oznámenie Sociálnej poisťovne, od ktorého dátumu bude zrealizovaná zmena spôsobu výplaty dôchodku na nový účet. V opačnom prípade by sa dôchodok poukázal na zrušený účet a peniaze by Vám mohli byť opätovne poukázané až po ich vrátení z banky.

JUDr. Zuzana Čandalová,
sekcia dôchodkového poistenia,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[na začiatok dokumentu]

Daňové priznanie a platenie poistného do Sociálnej poisťovne

Od januára 2013 som začal podnikat' ako živnostník. Do konca marca tohto roka som povinný podať príslušnému daňovému úradu daňové priznanie za rok 2013. Aké povinnosti v tejto súvislosti mi vyplývajú voči Sociálnej poisťovni?

Ak ste v daňovom priznaní za rok 2013 vykázali príjmy (hrubé príjmy bez odrátania nákladov) zo živnosti v sume vyššej ako 4 830,00 eur, vzniká Vám od 1. júla 2014 povinné sociálne poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby. Z tohto dôvodu ste povinný najneskôr do 9. júla 2014 podať v príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne podľa miesta Vášho trvalého pobytu prihlášku na sociálne poistenie ako samostatne zárobkovo činnná osoba. Za obdobie od 1. júla 2014 ste potom povinný platiť poistné na jednotlivé druhy sociálneho poistenia z vymeriavacieho základu, ktorý sa určí podľa zákona o sociálnom poistení. Prvýkrát zaplatíte poistné najneskôr do 8. augusta 2014 za kalendárny mesiac júl 2014. Údaje o dosiahnutej výške Vašich príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti získa Sociálna poisťovňa z Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky. Nie ste povinný údaje o výške Vašich príjmov dosiahnutých za rok 2013 oznamovať Sociálnej poisťovni. Bližšie informácie Vám poskytnú zamestnanci pobočky Sociálnej poisťovne.

JUDr. Oľga Doháňošová,
odbor výberu poistného,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[\[na začiatok dokumentu\]](#)

Ovplyvní výplata odstupného nárok na materské?

Od septembra 2013 som na materskej dovolenke a Sociálna poisťovňa mi vypláca dávku materské. Môj zamestnávateľ so mnou k 31. januáru 2014 ukončil pracovný pomer a bude mi vyplatené odstupné. Chcela by som vedieť, či výplata odstupného ovplyvní môj nárok na materské, pretože mám informáciu, že v takom prípade sa dávka za posledný mesiac trvania pracovného pomeru nevypláti.

Sociálna poisťovňa pri poskytovaní materského, prípadne inej nemocenskej dávky zamestnancovi sleduje, či zamestnanec za konkrétny mesiac splnil podmienku absencie príjmu, ktorá je jednou zo základných podmienok nároku na nemocenskú dávku zamestnanca. Ak podmienka absencie príjmu splnená nie je, zamestnanec nárok na nemocenskú dávku za konkrétny mesiac stratí. Pred 1. januárom 2014 nárok na nemocenskú dávku negatívne ovplyvňovalo aj poskytnutie odstupného, odchodného alebo plnenia zo sociálneho fondu.

Od 1. januára 2014 došlo k zmene zákona o sociálnom poistení a nárok na nemocenskú dávku ovplyvňuje len príjem za vykonanú prácu. Ak zamestnávateľ poskytne zamestnancovi za obdobie trvania dôvodu na poskytnutie nemocenskej dávky príjem z iného dôvodu, než za vykonanú prácu, nárok na nemocenskú dávku zamestnanec nestráca.

Ako uvádzate, k 31. januáru 2014 ste skončili pracovný pomer a zamestnávateľ Vám vo februári 2014 vyplatí odstupné. Keďže odstupné zamestnávateľ zúčtuje za január 2014, táto skutočnosť nárok na materské neovplyvní. Iná situácia by nastala, ak by ku skončeniu pracovného pomeru došlo k 31. decembru 2013 a zamestnávateľ by odstupné zúčtoval za mesiac december 2013 (výplata v januári 2014). V tom prípade by ste nárok na materské za december 2013 nemali.

Mgr. Dalma Mozolová Hulanská,
odbor nemocenského poistenia,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[\[na začiatok dokumentu\]](#)

Nárok na dávku v nezamestnanosti pri neplatnom skončení pracovného pomeru

Dobrý deň, v roku 2011 som bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce pôvodne od 23. mája 2011 do 2. októbra 2011, pričom dávka v nezamestnanosti mi bola priznaná na šesť mesiacov. Keďže som bol vyradený z evidencie skôr ako po šiestich mesiacoch poberania dávky, a to už dňa 3. októbra 2011, zostal mi nevyčerpaný nárok na dávku v nezamestnanosti. Následne som vyhral súdny spor so svojím zamestnávateľom, ktorý som mnou neplatne skončil pracovný pomer ku dňu 22. mája 2011 a príslušný úrad práce nariadil vo veci môjho vyradenia z evidencie uchádzačov o zamestnanie obnovu konania. Pôvodné rozhodnutie o vyradení z evidencie uchádzačov o zamestnanie od 3. októbra 2011 bolo nahradené novým rozhodnutím o vyradení z evidencie odo dňa 4. septembra 2012, čo je deň nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Mám nárok na doplatenie zostatku nevyčerpanej časti 6 – mesačného podporného obdobia dávky v nezamestnanosti pri mojej evidencii v roku 2011? Bude sa mi pri mojej prípadnej ďalšej evidencii na úrade práce obdobie poistenia v nezamestnanosti, získané za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru, ktoré sa súčasne sčasti prekrývalo s obdobím poberania dávky v nezamestnanosti, započítavať pri posúdení nároku na dávku v nezamestnanosti?

Zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie a vedenie klienta v tejto evidencii je zákonnou podmienkou nároku na dávku v nezamestnanosti. Ak došlo k zmene vo veci Vášho dátumu vyradenia z evidencie uchádzačov o zamestnanie za obdobie, kedy Vám mal byť ešte vyplácaný nárok na dávku v nezamestnanosti, má táto skutočnosť dopad aj na samotnú výplatu dávky v nezamestnanosti. Keďže došlo k posunutiu dátumu vyradenia z evidencie uchádzačov o zamestnanie na neskoršie obdobie a zostala ešte nevyplatená časť podporného obdobia, dávka v nezamestnanosti Vám bude dovýplácaná tak, aby ste mali vyplatený celý šesť mesačný nárok na dávku v nezamestnanosti.

Obdobie poistenia v nezamestnanosti získané na základe súdneho rozhodnutia o neplatnosti skončenia pracovného pomeru bude započítané pri ďalšom posudzovaní nároku na dávku v nezamestnanosti v prípade, ak bude spadať do posudzovaného obdobia troch rokov pred nasledujúcim zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Pri ďalšom posudzovaní nároku na

dávku v nezamestnanosti bude však možné započítať iba také obdobie poistenia v nezamestnanosti, ktoré ešte nebolo započítané pri predchádzajúcom priznanom nároku na dávku v nezamestnanosti.

JUDr. Zuzana Kamenistá,
metodika poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[\[na začiatok dokumentu\]](#)

Žiadosť o úrazovú dávku a uvádzanie účtu v tvare IBAN

Môžem na žiadosti o úrazovú dávku uvádzať číslo účtu v pôvodnom tvare?

V zmysle nariadenia EÚ č. 260/2012 zo 14. marca 2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách, Sociálna poisťovňa od 1. februára 2014 realizuje a prijíma platby podľa SEPA pravidiel (Single Euro Payments Area – jednotná oblasť platieb v eurách).

V súvislosti s touto zmenou odbor úrazového poistenia aktualizoval tlačivá (žiadosti), prostredníctvom ktorých si poškodení môžu požiadať o úrazové dávky. V prípade, že žiadateľ si žiada o poukázanie dávky na svoj účet v banke, na aktualizovaných tlačivách je uvedená možnosť uviesť číslo bankového účtu v tvare IBAN, ale v prípade, že žiadateľ o dávku nedisponuje týmto tvarom čísla účtu, Sociálna poisťovňa ako proklientsky orientovaná inštitúcia, stále dáva žiadateľom možnosť uvádzať na žiadosti o úrazové dávky číslo účtu v tvare BBAN, tzn. v tvare: číslo účtu/kód banky.

Aktualizované tlačivá sú uverejnené na web stránke Sociálnej poisťovne v časti *Úrazové poistenie – Formuláre* a sú zároveň dostupné v každej pobočke Sociálnej poisťovne.

Ing. Renáta Harviľáková,
oddelenie metodiky úrazového poistenia,
Sociálna poisťovňa, ústredie

[\[na začiatok dokumentu\]](#)